

Notat - Indkomstoverførsler 2021-2025

Sagsnavn: Budget 2022-25
Sagsnummer: 00.01.00-S55-1-21
Skrevet af: Brian Almann Hansen, Jan Kjeldmann, Anne Keller Andersen, Diana Knudsen
E-mail: brian.hansen@randers.dk
Forvaltning: Budget
Dato: 18-08-2021
Sendes til: Byrådet (materiale til budgetseminar den 2. september 2021)

Indledning/resumé

Økonomaftalen for 2022 indeholdt flere elementer vedrørende indkomstoverførsler, der gav anledning til bekymring.

For det første var der en stor negativ midtvejsregulering vedrørende 2021. For det andet var niveauet i 2022 sænket betydeligt i forhold til tidligere. Begge dele medfører en stor reduktion af balancetilskuddet/bloktilskuddet til kommunerne – herunder Randers Kommune. Og spørgsmålet var så om Randers Kommune kunne finde mindreudgifter på området – både i 2021 og frem - som helt eller delvist ville kunne modsvare reduktionen i balancetilskuddet.

Forvaltningen har nu haft mulighed for en nøje gennemgang af de enkelte poster og resultatet er, at der både i 2021 og 2022 kan findes mindreudgifter – dog ikke i et niveau, der fuldt ud modsvarer reduktionen i balancetilskuddet.

Mankoen i 2021 kan opgøres til 19,2 mio. kr. og beløbet kan finansieres via afsatte reservepuljer i regnskab 2021.

Mankoen i 2022 udgør 13,8 mio. kr. stigende til 31,9 mio. kr. i 2025. Medregnes kompensationen fra den socioøkonomiske udligning bliver mankoen dog kun 7,9 mio. kr. i 2022 stigende til 25,8 mio. kr. i 2025. Disse beløb indgår i basisbudgettet for 2022-25 og finansieres som en del af den samlede budgetlægning for 2022-25.

Ovennævnte forhold beskrives nærmere nedenfor.

Notatet indeholder følgende tre afsnit:

1. Midtvejsregulering vedrørende 2021
2. Budgetlægning af 2022-25
3. Randers Kommunes andel af udgifterne på landsplan i 2019-2025.

1. Midtvejsregulering 2021

1.1 Specifikation af midtvejsreguleringen 2021

Som nævnt i notat om økonomiaftalen indeholdt aftalen en negativ midtvejsregulering på 3,5 mia. kr. Der blev dog tilbageført 0,7 mia. kr. til kommunerne via Lov- og cirkulæreprogrammet (LC-programmet) for 2021 – altså i udgangspunktet en negativ netto-regulering på 2,8 mia. kr. Efterfølgende har KL oplyst at kommunerne kompenseres med yderligere 0,4 mia. kr. fra LC-programmet i 2020. Den samlede negative regulering bliver dermed 2,4 mia. kr. svarende **til 39,2 mio. kr.** for Randers Kommune.

I udgangspunktet skal Randers Kommune altså finde mindreudgifter på 39,2 mio. kr. på indkomstoverførslerne i 2021 for opnå at balance på området. Forvaltningen har gennemgået alle udgiftsposter og resultatet er forventede mindreudgifter på 20,0 mio. kr. Der er således en **manko på 19,2 mio. kr.** som specificeres i nedenstående tabel (når der står minus i forskelskolonnen er der tale om en gunstigere udvikling i Randers Kommune end på landsplan og omvendt ved plus-beløb):

Udgiftspost (mio. kr.)	Ændring i bloktilskud i 2021	Ændring på udgiftssiden i 2021	Forskel
Kontant- og uddannelseshjælp, revalidering og ledighedsydelse	17,6	-27,0	-9,4
Arbejdsløshedsdagpenge og løntilskud	20,1	-30,0	-9,9
Førtidspension	-2,0	3,0	1,0
Seniorpension	0,5	0,0	0,5
Ressourceforløb	1,5	2,0	3,5
Driftsudgifter til aktivering mv.	7,0	-7,0	0,0
Jobrotation	-0,2	0,0	-0,2
Personlig assistance	0,9	0,0	0,9
Integration	1,8	-1,0	0,8
Sygedagpenge og jobafklaring	-14,0	34,0	20,0
Fleksjob (inkl. skånejob)	5,3	6,0	11,3
Personlige tillæg	1,0	0,0	1,0
Boligstøtte	-0,3	3,0	2,7
Seniorjob	1,2	-3,0	-1,8
Forberedende grunduddannelse	1,0	0,0	1,0
Sociale formål m.m.	-2,3	0,0	-2,3
I alt	39,2	-20,0	19,2

(- angiver mindreudgift/merindtægt, + angiver merudgift/mindreindtægt)

Nedenfor en gennemgang af posterne med de største beløb i forskelskolonnen (jf. de markerede beløb i ovenstående tabel). De to første poster viser netto-mindreudgifter og de to sidste poster viser netto-merudgifter.

Kontanthjælp og uddannelseshjælp m.m. (nettomindreudgift på 9,4 mio. kr.)

På landsplan forudsættes en reduktion i forhold til aftalen for 2021 på 1,05 mia. kr. hvoraf Randers Kommunes andel udgør 17,6 mio. kr. En gennemgang af området viser forventede mindreudgifter på 27,0 mio. kr. Mindreudgiften i Randers Kommune er altså større end reduktionen i bloktilskuddet, så her er der en samlet nettomindreudgift på 9,4 mio. kr.

Forklaringen på denne nettomindreudgift skyldes givetvis, at Randers Kommune har deltaget både i projektet "Flere skal med 1" og "Flere skal med 2", samt afklaringsprojektet for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Dette medfører at borgene i højere grad end på landsplan overgår til anden forsørgelse, såsom ressourceforløb eller fleksjob. På begge disse områder kan Randers Kommune således også konstatere forventede nettomerudgifter (jf. ovennævnte tabel).

Arbejdsløshedsdagpenge og løntilskud (nettomindreudgift på 9,9 mio. kr.)

På landsplan forudsættes en reduktion i forhold til aftalen for 2021 på 1,2 mia. kr. hvoraf Randers Kommunes andel udgør 20,1 mio. kr. En gennemgang af området viser forventede mindreudgifter på 30,0 mio. kr. Dette område giver altså en samlet forventet nettomindreudgift på 9,9 mio. kr.

Forklaringen på denne nettomindreudgift er bl.a. en prioriteret indsats for at få de ny-ledige hurtigt tilbage i job i form af genåbningsplanen på jobcentret i efteråret 2020.

Statistikkerne på ledighedsudviklingen viser desuden, at Randers Kommune fortsat ser ud til at klare sig godt i forhold til at få de mange forsikrede ledige tilbage på arbejdsmarkedet.

Sygedagpenge og jobafklaring (nettomerudgift på 20,0 mio.kr.)

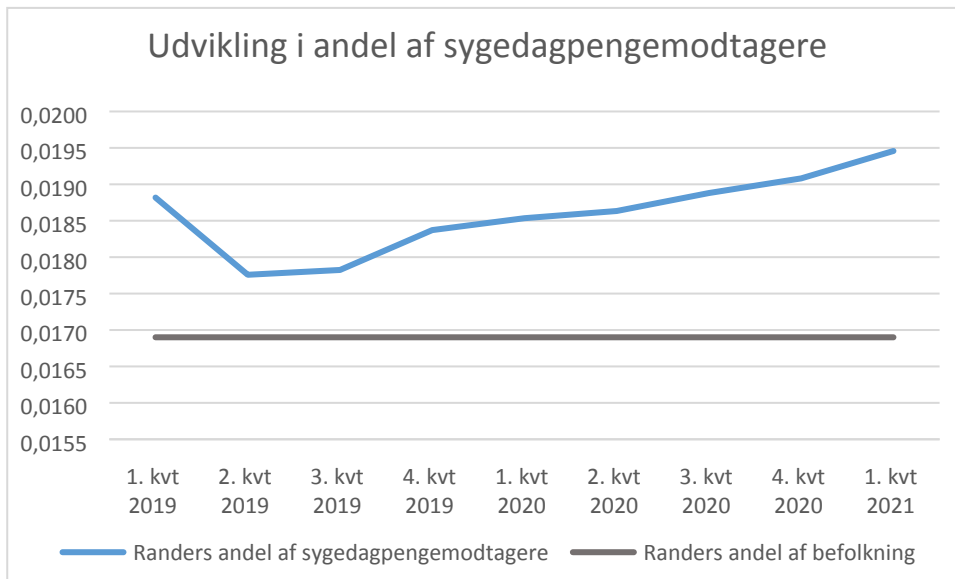
Som det fremgår af tabellen ovenfor kompenseres Randers Kommune med 14,0 mio. kr. En gennemgang af området viser imidlertid forventede merudgifter på 34 mio. kr. Dette område giver altså en samlet forventet nettomerudgift på 20,0 mio. kr.

Forklaringen på denne merudgift er at udviklingen i sygedagpenge i 2021 har været atypisk som følge af covid-19 pandemien - både som følge af flere sygemeldte med covid-19, men også som følge af de lovbestemte forlængelsesmuligheder på sygedagpenge, som er blevet indført af flere omgange i løbet af perioden. Dette giver en stor usikkerhed på området og dermed skønnet for 2021.

Hertil kommer at Randers Kommune normalt har haft en andel af sygedagpengemodtagerne, som ligger over Randers Kommunes andel af den samlede befolkning. En generel stigning på området kan således give et ekstra stort udslag her.

Det skal dog samtidigt bemærkes, at Randers Kommune under hensyntagen til rammevilkår hidtil har klaret sig som man kunne forvente på sygedagpengeområdet jf. Beskæftigelsesministeriets seneste benchmarkrapport.

Ser man på udviklingen over tid har Randers Kommunes andel af de samlede sygedagpengemodtagere i Danmark været stigende siden 2. kvartal 2019, og seneste måling fra 1. kvartal 2021 ligger på 1,95 %. Hvis den tendens fortsætter vil området kunne skabe et økonomisk pres, hvorfor udviklingen følges tæt i den kommende tid.

Fleksjob

Som det fremgår af tabellen ovenfor modregnes Randers Kommune med 5,3 mio. kr. i bloktilskuddet. En gennemgang af området viser ikke mindreudgifter men derimod merudgifter på 6,0 mio. kr. Dette område giver altså en samlet forventet nettomerudgift på 11,3 mio. kr.

Forklaringen på denne merudgift kan som nævnt under afsnittet om kontanthjælp skyldes Randers kommunes deltagelse i blandt andet "Flere skal med 1 og 2", der betyder en forskydning fra kontanthjælp til bl.a. fleksjob. På trods af covid-19 er det lykkedes Randers Kommune at fastholde og etablere nye fleksjob – og dette er lykkedes i højere grad end på landsplan.

1.2 Finansiering af mankoen på 19,2 mio. kr.

Som det fremgår ovenfor er Randers Kommunes bloktilskud reduceret med 39,2 mio. kr. Der forventes imidlertid kun mindredgifter på 20,0 mio. kr. hvilket giver en manko på 19,2 mio. kr. Denne manko er forudsat finansieret af følgende to puljer afsat i regnskab 2020:

- **Pulje til efterregulering af beskæftigelsestilskuddet 2020/midtvejsregulering af indkomstoverførsler i 2021.**

Puljen udgør 28,6 mio. kr. Angående beskæftigelsestilskuddet er der nu udmeldt en forventet efterregulering på 16,9 mio. kr. Tilbage i puljen er der således et beløb på 11,7 mio. kr. der kan anvendes til finansiering af mankoen på de 19,2 mio. kr.

- **Pulje på 11,7 mio. kr. til merudgifter til corona m.m. (overskud fra Regnskab 2020)**

Puljen udgjorde oprindeligt 12,1 mio. kr. men 0,4 mio. kr. er anvendt til analysen på omsorgsområdet. Det foreslås at en del af puljen (7,5 mio. kr.) anvendes til restfinansiering af mankoen.

Finansieringen kan sammenfattes som følger:

Finansiering af manko i 2021	Mio. kr.
Reduktion i bloktilskud	39,2
Mindredgifter (budgetopfølgning pr. 31/5)	-20,0
Manko	19,2
Pulje i R20 til midtvejsregulering m.m.	-11,7
Pulje til merudgifter Corona m.m. (overskud R2020)	-7,5
Nettobalance	0,0

(- angiver mindredgift/merindtægt, + angiver merudgift/mindreindtægt)

Ovennævnte beløb er medtaget ved budgetopfølgningen pr. 31/5, der behandles i byrådet i september måned 2021.

2. Budgetlægning af indkomstoverførsler i 2022-25

Budgetlægningen af indkomstoverførsler foregår som altid "fra bunden" i selve budgetåret - under hensyntagen til egne regnskabserfaringer samt KL's skøn for udviklingen på området.

For overslagsårene budgetlægges alle poster ud fra KL's fremskrivningsprocenter på de enkelte områder (uden ændringer/korrektioner).

2.1 Specifikation af budgetbeløb 2022-25

Det samlede budgetforslag på området kan specificeres som følger:

Indkomstoverførsler (mio. kr.) 2022 PL	2022	2023	2024	2025
Beskæftigelsesudvalget	1.943,4	1.953,9	1.980,0	2.000,4
Arbejdsløshedsdagpenge	223,0	217,8	213,2	214,6
Kontanthjælp og ledighedsydelse	308,5	311,4	313,5	314,6
Sygedagpenge og jobafklaring	225,8	220,8	220,2	221,8
Ressourceforløb	70,1	69,2	67,9	66,3
Fleksjob	205,9	218,2	226,0	228,9
Førtidspensioner	619,7	632,1	642,6	652,5
Seniorpension	50,2	49,6	61,3	67,0
Integration	16,6	16,7	17,6	17,0
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	83,5	78,2	77,4	77,2
Øvrige indsatser og ydelser	37,4	36,8	36,4	36,1
Boligydelse og boligsikring	102,6	103,1	103,9	104,4
Socialudvalget	20,8	20,8	20,8	20,8
Børnehandicap og autisme	19,6	19,6	19,6	19,6
Voksenhandicap	1,2	1,2	1,2	1,2
Indkomstoverførsler i alt	1.964,1	1.974,6	2.000,8	2.021,2

Der er tale om et samlet budget på 1.964 mio. kr. stigende til 2.021 mio. kr. i 2025. I forhold til det tidligere budget (budget 2021-24) er der tale om en mindreudgift på 17,2 mio. kr. i 2022. Bloktilskuddet til kommunerne reduceres imidlertid endnu mere, hvilket giver en manko for Randers Kommune. Dette beskrives nærmere i nedenstående afsnit 2.2.

2.2 Samlet ændring på udgiftssiden og indtægtssiden 2022-25

Nedenstående tabel viser det samlede resultat på indkomstoverførsler – altså både ændringerne på udgiftssiden (i forhold til budget 2021-24) samt de tilhørende ændringer på indtægtssiden (bloktilskuddet). Desuden medtages også merindtægten fra udligningen af de socioøkonomiske variable, idet ændringen heri bør ses i sammenhæng med ændringerne på udgiftssiden:

Løbende priser (mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
Ændring udgiftssiden (bloktilskud)	-17,2	-20,2	-4,5	59,0
Ændring indtægtssiden	31,0	36,6	24,4	-27,1
Nettoændring (mindreindtægt)	13,8	16,4	19,9	31,9
Kompensation fra udligning (socioøkonomi)	-5,8	-5,9	-6,0	-6,2
Samlet mindreindtægt (netto)	7,9	10,5	13,9	25,8

(- angiver mindreudgift/merindtægt, + angiver merudgift/mindreindtægt)

I 2022 reduceres bloktilskuddet til Randers Kommune med 31 mio. kr. (som følge af fald i udgifterne på landsplan med 1,84 mia. kr.). Budgetlægningen for 2022 viser et samlet niveau for Randers Kommune på 1.964 mio. kr. (jf. tabel i afsnit 2.1), hvilket svarer til mindreudgifter på 17,2 mio. kr. (i forhold til BO 2022). Samlet giver dette en nettomindreindtægt på 13,8 mio. kr.

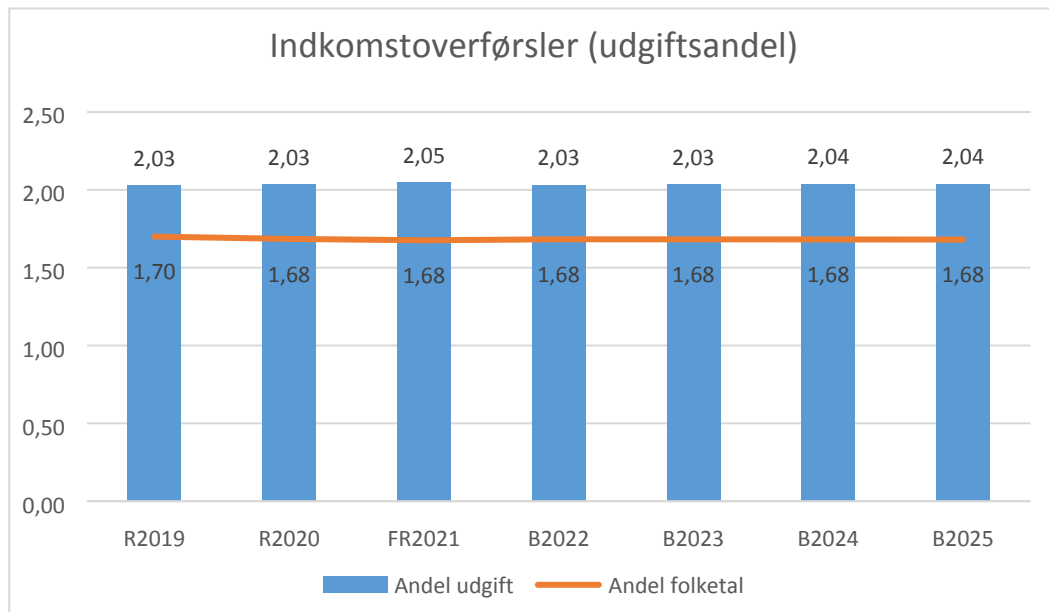
I det kommunale udligningssystem viser de nye tal på det socioøkonomiske område dog en samlet merindtægt på 5,8 mio. kr., hvilket betyder, at det samlede resultat bliver en nettomindreindtægt på 7,9 mio. kr. De tilsvarende tal for 2023-25 fremgår af tabellen.

Der har også i tidligere år været en manko på dette område – og nogle år en del større end ovennævnte beløb. Årsagen til mankoen skyldes helt overordnet de rammevilkår Randers Kommune er underlagt – herunder at andelen af personer på indkomstoverførsler er væsentligt højere end kommunens andel af folketallet. Og kompensationen til kommunerne (i form af bloktilskud) beregnes udelukkende ud fra andelen af folketallet. Hertil kommer så en kompensation via ændringer i de socioøkonomiske faktorer i udligningssystemet – men der er (som det fremgår ovenfor) kun tale om en delvis kompensation.

Nedenfor vises Randers Kommunes andel af udgifterne sammenholdt med andelen af folketallet.

3. Randers Kommunes andel af udgifterne i 2019-2025.

Nedenstående tabel viser udviklingen i Randers Kommunes andel af udgifterne på landsplan i perioden 2019-2025. Desuden sammenholdes med Randers Kommunes andel af folketallet, som jo (som nævnt) anvendes som fordelingsnøgle, når bloktilskuddet til kommunerne skal reguleres:

Figuren viser, at Randers Kommunes udgiftsandel i regnskab 2020 udgjorde 2,03% af landsplan, hvorimod andelen af folketallet kun udgjorde 1,68%. En udgiftsandel svarende til folketallet ville medføre, at udgiftssiden skulle reduceres med over 300 mio. kr.

Det forventede regnskab for 2021 viser en forholdsvis høj andel på 2,05% (mere præcist 2,046%). Skønnene for 2021 er dog på nuværende tidspunkt behæftet med betydelig usikkerhed.

For overslagsårene forventes stort set uændret udgiftsandel.